

ALES

SUMARI

Editorial - In Memoriam - A la dona
- Política i Humor - Les eleccions al
cel - Qui parla de democràcia?
- La dona i el vot.

Setmanari d'Esquerra

10 cèntims

Any I

2 de Novembre 1933

Núm. 3

Editorial

Els propietaris d'aquesta vila també van anar a la Assamblea que en nom — deien — de la democràcia i per la prosperitat de la Catalunya autònoma va celebrar-se diumenge a la plaça de braus de Barcelona.

Que no s'adormin doncs, nostres pagesos, que estiguin preparats per a guanyar la batalla a les dretes.

Estem convençuts que una vegada més nostres obrers del camp donaran una prova de llur convicció esquerrana. Es prou fresc encara, la manera que els propietaris els tractaven i no permetran pas que retornin aquells temps en que dels 6 dies de la setmana n'havien de treballar el que menys, dos per «l'amo» i molts tres.

No. Nostres parcers barrerant el pas a tota aquesta genteta, que, en nom del benestar i prosperitat de Catalunya hi amaga els seus baixos instints pel manteniment dels privilegis que fins l'adveniment de la República els permetia viurer amb l'esquena dreta i a costes de les suors de llurs parcers. Aixó els camperols ja ho saben com tampoc ignoren que el partit que ha fet possible el seu millorament es el d'Esquerra Republicana de Catalunya la qual resta encara disposta a mantenir i millorar-los si cal la seva posició.

Els rabassaires han pogut constatar bè prou de com els propietaris blasonen del seu catalanisme: entaular recurs a Madrid per tal de fer derogar una llei que ha estat votada per la majoria del nostre Parlament. Quin amor tenen a la Pàtria i els seus organismes que la representen; tant bon punt els toquen la seva «santa mare butxaca» ja travessen l'Ebre astorats per tal d'anar a queixar-se i blasmar de la d'aquí. Que els fa que els milloraments que s'els exigeixen siguin de justícia. A ells solament pot interessar-los llur patrimoni.

Pobres «amos de la terra»; com s'els ha estroncat el pou artessià, el qual sens altre treball i molestia que el de signar el consabut «recibí» al parcer i pagar una minça contribució, ja podien anar tirant. Que un any pedregava? ells percebien el tant per cent igual. Que el pobre parcer del que collia no li arribava al mig any? Alabat sia déu — deien —

Si; s'els han acabat tots aquests privilegis ignominiosos.

Tota la pagesia, la verdadera pagesia, la que té el rostre torrat pel sol i les mans endurides per l'ús continuat de l'eina del treball, està en peu de guerra com ho estava el 12 d'Abril i demostrarà als altres «pagesos», els que van amb vestit d'estam i coll d'aletes i que de l'art del pagès només en saben l'hora del segar i la de veremar, a aquests els demostrarà que la revolució totjust iniciada està en marxa i que res ni ningú podrà deturar-la i que Esquerra Republicana de Catalunya n'es i en serà una garantia.

Les nostres escoles

El dia 2 d'aquest mes han començat les classes per adults d'ambdós sexes a la nostra escola oficial de nois.

Trovem amb la corresponent satisfacció que els seus mestres continuen preocupant-se de la cul-

tura de la nostra vila amb el zel de sempre, del qual es mostra l'ampliació que les ensenyances han tingut en el present curs, ultra les classes de primer ensenyament, amb els cursos de Català, Matemàtiques, Dibuix i converses d'Educció cívica.

Esperem de la joventut sallentina sabrà aprofitar d'aquesta avinentesa que se li ofereix.

In Memoriam

Avui que tot-hom dedica un record als essers perduts vull retre també, en nom de tots els germans correligionaris, l'homenatge a tots els homes que a tot-hora havien i havien lluitat per la justa causa republicana.

Retém doncs un viu record als nostres:

Victor Ferrer, es qui deu estar viu dintre nostre, junt amb la seva obra. Sallent, quant la parca va separar-lo de la vida, va perdre potser el millor puntal de la democràcia, puix ell sens sectarisme hauria fet que, instruïnt als infants en un ambient sa, comprensiu i plé d'amor vers tots els seus consemblants hom hagués seguit dreturerament el camí de la vida.

Recordem també a l'alcalde que va deixar-se detenir per tal d'evitar plors i desfici a moltes llars obreres de nostra vila. Memoriem a Josep Subirana, batlle republicà en plena monarquia.

No oblidem tampoc al popular i ben conegut Pasquet. Recordem-lo boi descobrint-nos davant l'home que ha donat generosament la seva vida per tal de salvar la d'un infant plansó d'una vida que l'aigua volia arreballar.

Retém també un pensament al ferm lluitador del laïcisme. L'amic Escaler.

Tampoc podem deixar de recordar a l'amic Claret el qual en plena monarquia feu que hagues d'esser enterrat civilment i tenir de sortir el feretre de la mateixa casa de la vila.

I amb llàgrimes al cor pensem amb el que en vida fou primer tinent d'alcalde de nostra vila en la época actual.

Es prou recent la pèrdua per que hagim d'enumerar els serveis que nostre volgut amic Gonfaus havia aportat a la causa republicana. Hom el sabia be prou republicà i català d'esquerra. La mort va separar-lo de nosaltres avans no pogués veure implantat el seu ideal: l'Estatut de Catalunya.

A aquests amics correligionaris i a tots els altres, no tant destacats però no per aixó menys volguts puix ells també aportaven el seu gra d'arena i que son separats de nosaltres els diem:

que la terra els sigui lleu. El que sou sereu, el que foreu, serém.

MAGI ORIOL

Sallen 1 de novembre de 1933.

A la dona

El tot de la vida, la nostre mare, la nostre companya, la mare de nostres fills, la que quan estem tristos està trista i la que riu si riem

Aquest ésser tant formós, que fins ara poc se l'ha apreciat, la Republica li ha donat el seu dret a la vida, a la política i al treball (aquest darrer ja li regoneixien). Ella pot expressar el seu pensament i fer valdre la seva força en els assumptes politics i socials, com tambe pot rompre les cadenes del matrimoni, s'hi cadenes per ella s'han tornat. Tot dintre unes normes que son la raó i el seny humà.

La monarquia, que vol dir clero, l'havia embrutit amb el confessionari. parlant-li del més enllà, cosa que ells no hi havien pensat mai, del que dirà la gent. Però avui la dona té els ulls oberts i ja mai ningú els hi tancarà.

ANDREU CLARET.

Política i Humor

El «Partido Radical» d'aquesta vila vol inaugurar el seu local social.

Hom diu que ja es la tercera volta que inauguren estatge.

Ens permetem donar-los un concell. Al dia de la inauguració, fer també «l'enterro»... i anar per un altra inauguració i així podrien passar el temps entre pompes i... Pompes fúnebres.

Catalunya Nova — de nova només en té el nom — ha tingut reunió general per tal de tractar a qui devien donar ajut en les properes eleccions de diputats a Corts.

Veien que els concurrents no podien arribar a un acord puix l'un tirava per Unió Democràtica, l'altra per la Lliga i els restants, l'un pels Tradicionalistes i el darrer per Acció Catalana.

En vista d'aixó, van cridar al Conserge acordant posar-ho a votació, feta la qual va donar un resultat de 1 vot a favor de l'Unió Democràtica, Tradicionalistes i Acció Catalana i dos vots a favor de la Lliga Catalana.

Res, ja veiem com quatre i el conserge fan un gran partit.

Els «savis de vilatrasta» — àlies Acció Catalana — enterats que la Lliga volia pendre acords no han volgut esser menys i van organitzar una conversa al saló-café Comtal.

Despres de varis tocs de bombo dels concurrents va acordar-se no acordar res i que en tots cas com que ja hi havia temps, podrien tornar a reunir-se per pendre acords i aleshores el que s'acordés restès per ben acordat.

No et pensés amic lector que tants «tocs de bombo» i amb tants «acords» es tracti d'un concert, no. Es tracta d'una reunió de savis, tant savis que fins i tot van assajar una formula de ben governar Catalunya prescindint de l'Esquerra.

A nosaltres ens sembla que lo millor que podrien fer es començar de governar Catalunya sense ells, i de passada apendre de nedar puix s'apropen dies que es presten a anar-s'en «a l'aigua».

NAN

Les eleccions al cel

Amb el nas tocan a terra
Sant Pere està posternat
i sens aixecar la testa
diu: loh divina magestat;

A la Terra passen coses
que ens faran esgarrijar.
Si per algun dels que embaucat
les voleu fer detallar.

...I doncs que fan a la Terra?
que hi passa porter fidel?
... Res que, diuen que el de Roma
es dinya amb tot lo del cel.
...doncs que ha fet aquell pastifa?
que no em guarda bé el remat?

... Oh, senyor, dieu no em guarda;
ha fet pitjor; l'ha engegat
mala basca l'en-nuegui
... i per que ho ha fet això?

Per fer guanyar als de la seba
en la propera elecció,
a la gent que amb éll s'ajunta:
Capital; Clero, banquers i rentistes
Rentistes escanya-pobres;
tots els que tenen diners
no els agrada la República
que a Espanya van instaurar
perquè els fà posar a ratlla
i la volen enderrocar.

Per aixó a aixecat a les «mongetes»,
per que així puguin votar,
la clausura que sofrien.
Si els ha aixecat la clausura
per poder fer us del vot,
per coses de mes empenta
els ho aixecarà tot.

El donar el vot a la dona
el Poble amb sa bona fé
no era capaç de preveure
que s'armés tant mullader.

Però si d'aquestes resultes
les eleccions paren mal
i torna a governar al poble
aquell borbó carcamal
no hi haurà pau ni sossego
pel pobre treballador
... Si el que em dius passés
paraula, hi intervindria jo
i faria que aquell Poble
fes una Revolució;
però ben feta, no et figuris.
Que fessin net de botxins
de monarquics, de rentistes
i de tots els escorpins
que sempre piquen al poble
abusant de sa bondat,
donat-los molts anys de vida
salut i tranquil·litat.

...I si, el de Roma a les monges
els hi torna aixecar res
ní faré una de les meves
i amb mi no hi jugarà més.

...Que li fareu si s'enreda
en semblants qüestions?
El faré colgar de terra
i que mai mes vegi el mon.

ANTON CLARET

Qui parla de democràcia?

Vivim uns moments de febre intensa. La passió, el nerviosisme, l'insult, la difamació, l'afront, la injuria, la grolle-ria, han arribat al seu putàlgid entre els catalans i republicans d'esquerra. Entre tant, la reacció, riu a tot pulmó i fixa l'esguard per a conquerir les posicions perdudes. Mentre la gent d'esquerra hauria d'estar compacta i homogènia, està per contra, feta alló que es diu el galliné esbalotat.

En un cotxe de tren vaig sentir involuntariament una conversa entre dues persones, una d'elles d'una alta significació d'extrema dreta i vaig donar-me compte de la satisfacció inmensa inconmensurable que els proporciona aquest estat de coses i vaig esbrinar alguns detalls de la reorganització minuciosa i formidable que ells porten a cap amb perfecta unanimitat i disciplina. És clar, en aquest cas no falla aquell adagi de «a rio revuelto...»

I si tot això no diu rés als vanitosos, als indisciplinats, als fatus, als rancuniosos i als despitats, ja cal que els republicans i els lluitadors de bona fè comencin de fer les maletes per si fós càs

I el que es més trist es que aixó esdevingui a Catalunya que havia estat espill de pobles conscients, que havia d'esser el valuart més ferm de la república, i ara amb aquestes coses ridícules i vergonyants dona tant trist espectacle i tothom es pregunta, com ha d'anar tot això? Que passarà?

Tot s'atribueix al partit governant, tota la culpa es dona a l'Esquerra Republicana de Catalunya, i la Causa fonamental, es diu, qua es la manca de democràcia, que es el procediment feixista que empra.

Però qui ho diu això? El senyor Lluhí i els seus companys que formaven part d'aquell govern dimissori de la Generalitat. Aquells senyors que volien imposar el seu criteri, a la força, sistema F. A. I. Aquells que en votació, en votació senyor, absolutament democràtica, varen perdre i des de llavors no han deturat el seu tren frenètic, devorador, detorrista...

Ho diuen els de «La Publi» refusats reiteradament pel poble, que plens d'orgull menyprearen la generosa crida de Lleida, excepció feta de Rovira i Virgili.

Ho diuen aquets que tot el que menys podien fer era callar i per fer-se un partit emprar altres armes que les de la calúnnia i la insidia i devien respectar el criteri majoritari, que encara que no hagues estat de la majoria seria tant honorable com qualsevol altre. Aquesta es la verdadera democràcia.

També acusen de faixista a E. R. C. els comunistes liberals (?) i la Lliga. Però aquests ho comprenen perfectament. Es una posició neta.

Al parlament de la República, sempre ens semblà més noble la posició d'un Royo que la de un Lerroux.

Per tant aquests darrers no son pas directament responsables de la inconciencia o la traició que plana damunt de Catalunya i de la República.

Al escriure aquestes ratlles, es parla de si Manuel Azaña, vindrà a Catalunya per a possibilitar una unió d'esquerres.

Per una part ens plau vesllumar la possibilitat d'una entesa entre partits de tan poquíssima diferència objectiva.

Però per altra banda ens dol que les baralles de familia, les hagi de resoldre un veí. Es francament lamentable.

S. PALLARES

La dona i el vot

La dona ja te tots els drets reconeguts. Eus ací l'expreciació que sentim arreu.

Es cert ço que hom diu? Es cert: però dissortadament ho es amb relativitat.

Per la dona, la que ja es dona en tota la extensió del mot, la que es mestressa ja, casada en fi. Aquesta si que te tots els drets reconeguts car aquesta encar que volgués viure en un ambient de convivència quotidiana en mig dels homes i en el café i demes llocs on acostuma l'home anar a fer política a l'ensem que distreure's del treball de cada dia, no podria, puix prou que l'ocupa les atribucions que amb el matrimoni li son encomanades. Pero si entrem en lo que fa referència a la que es noia, jove encare però que politicament te ja els drets al vot, veurem que, malgrat aquest renaixement per part de uns homes revestits de essencia lliberal, viurà encara bastant temps encaixada dins el marc en que s'ha desenvolupat fins ara.

No pensem pas veure'ns en mig de vosaltres

els homes a discorre amigablement o en política, esport, ect.

I pensar que es per ací on havien de començar. Avans de reconeixer-nos nostra llibertat col·lectiva havien de tenir la individual. No es així però i veiem ara com tenim el dret d'anar emetre el vot a favor o contra uns homes que nosaltres coneixem només per referències.

Avui dia hom veurà amb bons ulls com una noia soltera va sola a un col·legi electoral àdhuc hi haurà prous paraules per alabar-la. Però moments després si veiem la mateixa anar sola pel carrer, a un espectacle recreatiu o que en ve tota sola, oh! llavors com la criticaran.

Es per ço que em dol i dol a tota dona que vulgui ésser lliure en tota la extensió sempre dintre unes normes socials i morals.

No obstant els inconvenients que es presentin sabrem fer a tot-hora el que calgui per tal de posar a la dona catalana al nivell d'altres païssos com els E. U., Inglaterra i França on avui dia la dona disposa d'ella mateixa no davant la llei solament sinó també davant l'opinió. MARI ROSA MONTLLUI

CINEMA ATENEU CATALA

Dies 4 nit, 5 tarda, grans sessions de cinema sonor projectant-se les pel·lícules:

UN AS EN LAS NUBES

UNA NOCHE CELESTIAL

(opereta)

REVISTA OLIMPIADAS 1932

COMICA DE DIBUIXOS

Dia 5 nit: GRAN BALL per l'orquestrina ART CATALA.

CINEMA COMTAL

Dissabte i diumenge en dit saló podran veure-hi l'entreteniment

CARCELERAS (EN ESPANYOL)

i el grandió super-film

EL EXPRESO FANTASMA

i la divertida cómica

SALVAD A LAS MUJERES

Stan Laurel i Oliver Ardy

Magatzem de Carbons per a cuina i calefacció

Fustes de serradora

LLUIS NANOT

Vendes a l'engrós i al detall.

Màxima rapidesa i economia en els serveis.

Carbons d'Alsina, Cok, Pedra i Antrazita; Llenya d'Alsina, Pi, Roura i Torrats. Serradures,

BISBE VALL, 1 - SALLENT

FABRICA DE LLEIXIU

Josep Aresté

Salmeron, 25

Lelixiu "NET" dipòsit de Sulfumant. Blau per a roba "HOLANDÉS"

El trobareu als bons establiments.

Des de Cabrianas a Cornet
Sant Pons, Sala i Fussimanya,
les dones amb molta manya
demanen totes lleixiu "NET"